

A nehezen fegyelmezhető gyermekek fegyelmezéséről.

A nevelés, a fegyelmezés, tulajdonképen a család szent kötelessége, azonban a legtöbb család már nem alkalmas erre a komoly, nagy feladatra, ép ezért a tanító munkája, — különösen kültelkeken, — állandóan nehezebb lesz s mindég több a nehezen fegyelmezhető gyermek.

Ha a nehezen fegyelmezhető gyermek fegyelmezésén gondolkodunk, először is azon kell gondolkodnunk: „mi az oka“ a gyermek fegyelmeztetlenségének?

Nézetem szerint főképen öröklött vagy szerzett egészségi okok, vagyis testi-lelki betegségek, gátoltságok; rossz szociális helyzet, rossz lakásviszonyok, öröklött rossz hajlamok, a család vallástalansága, a durva, rossz példát adó környezet, a szülők idegessége, amely a gyermekre hatással van; a soha ki nem elégített apró vágyak, a sivár, örömtelen élet és az utca, mozi, rossz pajtások romboló hatása.

Ha segíteni akarunk, ezeket a gátló, romboló körülményeket kellene mind megszüntetni s akkor a gyermek minden különösebb nevelési fogás nélkül, nyugodt, úgynevezett „jó gyermek“ lenne.

Amíg a szociális, egészségi körülményeken nem tudunk változtatni, addig a legfontosabb lenne a napközit jobbra szervezni, vagyis pld. 20-nál több gyermek ne legyen egy csoportban, hogy a tanítónő valóban az anya nevelői szerepét tölthesse be, egyénileg foglalkozhasson velük, lelkükre hathasson, törődessen mindegyikkel külön-külön.

Továbbá szükség lenne több átmeneti otthonra, hogy mindegyik rossz környezetben levő gyermeket el lehessen helyezni.

Végül, célra vezető lenne, egy titkos gyermekrendőrség, akik az utcán csavargó gyermekeket bekísérnék s a szülők otthoni körülményeit vennék bírálat alá.

A legideálisabb segítség, javítás azonban, — hangsúlyozom — az lenne, ha az állam a családok anyagi és lakásviszonyain segíthetne, hogy a gyermek a családban maradhasson, nehogy a szülő azt higgye, elég, ha megvan a gyermek, a felnevelés már az állam gondja.

Lelkileg-testileg jó környezet jó hatással van a gyermekre.

Bizonyításul megemlítem, hogy a világháború után két évig voltam Hollandiában s ezen idő alatt körülbelül 300 gyermekkel foglalkoztam, akik közül nagyon sokan azt mondták, hogy itt lehetetlen rossz lenni, mert itt mindenki olyan nyugodt; senki nem kiabál; a nevelő papa nem részeg; jól ki-

alszom magamat, mert külön ágyam van; nem éhezem; s ha valamit kérek, megkapom, nem kell szégyelni magamat az iskolában, hogy nekem nincs meg, amit a tanítónéni kíván. — Én pedig hozzáfűzöm, hogy a nyugodt légkört a hollandok mély, komoly vallásossága adja meg.

Másik bizonyság a Bajza-utcai átmeneti fiúotthon, ahol — az igazgatónő elmondása szerint — a legfegyelmezhetetlenebbnek mondott fiúk, egy-két hét alatt, minden büntetés nélkül, megjavulnak, nem durvák, nem lökdösődnek, nem lopkodnak, nem hazudnak, elkövetett hibákat önként bevallanak, megbánják, mert tudatosítják bennük a jót, a fiúk állandóan jó példát látnak s teljesen nyugodt légkörben élnek. Még öröklött bajok okozta kilengések is hamarosan elmúlnak, mert a belső nyugtalanságok levezetésére sokat tornáztatják, foglalkoztatják őket.

Tehát újból ezt ismétlem, a családok szociális helyzetén, lakásviszonyokon kellene elsősorban segíteni!

Igaz, jó anyagi viszonyok közt élők közt is akad nehezen fegyelmezhető gyermek, ezeknél testi-lelki betegség a nyugtalanság oka. Ekkor „orvosi segítség“ kell.

Amíg ezeken a szociális, egészségi kérdéseken nem segíthetünk, használjuk fel továbbra is, — mint eddig is tettük, — a vallásosságra nevelés minden módját; adjunk jó példát; minden tanítási egységnek legyen komoly, mélyre ható pedagógiai célja; mondjunk történeteket, melyekben a jó elnyeri jutalmát, a rossz bűnhődik; olvassassunk hitet adó, örömet sugárzó, jó könyveket; soha ne büntessünk túl szigorúan s főképen ne igazságtalanul, mert ez teszi kenekká a gyermekeket; keressük a gyermekben a meglevő parányi jót, ezt hangsúlyozzuk, erre a kicsi jóra építsünk s fejlesszük benne a jóra való törekvést.

Prohászka püspök ezt írja egy helyen: „A büntettek büntetésében is inkább a gonoszok megjavítása és a bűn veszélyének elhárítása álljon előtérben.“ Prohászka püspök ezt felnőttokról írta, mennyivel inkább kell ezt az elvet követni gyermekeknél.

A gyermek megjavítása a munkaszeretet megkedveltetésén, a hazafias, vallásos, felebaráti szeretet érzésének felébresztésén, ápolásán alapszik.

Vallásos és dolgozó ember soha nem lesz rossz ember, ép azért szeretessük meg a gyermekkel az imádkozást, az istenfélelmet, bizalmat a jó Istenben, a lemondást, az önmegtagadást, megnyugvást a nehéz helyzetekben, betegségben, melyeket tanuljanak meg Isten szent akaratának tekinteni.

Foglalkoztassuk őket okosan, hogy tudjanak dolgozni, az időt célszerűen felhasználni, ne csak a készet várják, hanem tudjanak segíteni, az anya munkáját megkönnyíteni.

Szoktassuk tanítványainkat „önfegyelemre“. Gyakorolják magukat ösztöneik, rossz tulajdonságaik, kívánságaik leküzdésében. Gyakoroltassunk velük illemszabályokat, hogy szokásukká váljon a jó módor.

Fontos a tekintélytisztelet mélyítése. A legfőbb tekintély legyen a gyermek előtt a jó Isten!

Evvel be is végzem gondolataimat a fegyelmezésről. Aki Krisztus felé fordul, az ő keresztjét tekinti útmutatónak, az a legnehezebb életkörülmény közt is, rossz hatásoknak kitéve is becsületes, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó lélek marad.

A szovjet a legfőbb bizonyosság, hogy vallástalanság csak pusztulást, hanyatlást, fékezhetetlenséget, kegyetlenséget eredményez. Vallástalan családban a gyermek áldozatává válik az erkölcstelen, könnyelmű légkörnek, ahol a gyermeket még nyügnek és tehernek is tekintik.

Vágyva-vágyunk boldog, nagy Magyarországra, de teljes öröm csak akkor lesz, ha ezeréves határainkon belül fegyelmezett lelkek a haza polgárai!

Budapest.

Barabás Ilona II.

HÁBORUBAN...

Van-e mostan olyan legény,

Aki fél,

Ha a mennykő jár is ott a

Fejénél?

Takarodjék el közülünk

A gyáva,

Bujjék belé a kemence

Lyukába!

Testvéreim a szabadság

Nevében,

Álljuk meg a helyet amúgy

Keményen!

Mutassuk meg, hogy mik vagyunk?

Olyanok,

Akiken a veszedelem

Ki nem fog!

A legelső jeladásra

Kiállunk,

Ha elesünk, új sor áll föl

Utánunk;

Ha két magyar marad is a

Világon.

(Csak e kettő szabad legyen)

Nem bánom!

Háromszínű magyar zászló,

Dicső jel!

Védelmünk megfeszített

Erővel,

Kiemeltük a porból szent

Szárnyadat,

Röpülj előttünk a magas

Ég alatt!

Háromszínű magyar zászló,

Vezérelj,

Egyikünk sem fösvénykedik

Vérével!

Ellenséged előbb meg nem

Taposhat,

Míg vérünkkel be nem festett

Pirosra!

Petőfi Sándor.